

Gudriem.lv pētījums: katrs piektais Latvijas iedzīvotājs ņem patēriņa vai ātro kredītu, lai segtu ikmēneša izdevumus

Liels sabiedriskās domas pētījums*, kuru šī gada februārī veica preču un pakalpojumu cenu salīdzināšanas portāls Gudriem.lv, parādīja, ka no visiem patēriņa kreditēšanas veidiem, iedzīvotāji visbiežāk izvēlas ātro kredītu. Savukārt patēriņa kredītu respondenti pārsvarā ir izvēlējušies neparedzētu izdevumu segšanai, lai arī īpaši neuzticas šī kredīta veida reklāmām. Pētījuma rezultāti atspoguļo to, ka sabiedrībā vēl joprojām pastāv daudzi mīti par dažādiem kreditēšanas veidiem.

Gudriem.lv pētījums parāda, ka gandrīz ceturtdaļa respondentu – 23.3% - nekad nav ņēmuši patēriņa kredītu. Starp tiem, kuri ir aizņēmušies, visvairāk ir ātro kredītu ņēmēju – 28.3% no respondentiem. Otrajā vietā aiz ātrajiem kredītiem ir patēriņa kredīts, kuru noformējuši 18.3% respondentu, savukārt trešajā vietā ierindojas kredītlīnija ar 13% repondentu. 11.7% no respondentiem ir izmantojuši līzingu un 5.3 % citus kredīta veidus, tādus kā, studiju kredīts, kredītkarte ar kredītlīmitu un hipotekārais kredīts.

Kādam mērķim iedzīvotāji visbiežāk izvēlas ņemt patēriņa kredītu? Aptaujas rezultāti liecina, ka pirmajā vietā ir neparedzētu izdevumu segšana. To, kā galveno mērķi norādījuši 25.1 % no respondentiem. 11.6% respondentu atzina, ka bijuši spiesti ņemt kredītu, lai "izvilktu" līdz algai, savukārt 8.2% aptaujāto norādījuši, ka kredīts nepieciešams rēķinu segšanai, kas nozīmē, ka kopumā gandrīz katrs piektais (19.8%) izjūt grūtības ikmēneša izdevumu segšanā. Aizņemties, lai segtu remonta izdevumus, tādu mērķi ir norādījuši 8.9% respondentu, bet 7% aptaujāto aizņemās, lai finansiāli palīdzētu ģimenei un draugiem.

“Mēs regulāri veicam līdzīgas aptaujas, lai noskaidrotu to iedzīvotāju noskaņojumu, kuri uzņemas īstermiņa finansiālās saistības, - skaidro Gudriem.lv direktore Kristīne Gema. Šogad aptaujas rezultāti parāda, ka nedaudz samazinājies to cilvēku skaits, kuri ņem kredītu, lai “izvilktu” līdz algai. Pērn tādu bija 15%, savukārt šogad - 11.6%. Analogiska aptauja, kas veikta 2010.gadā, parādīja teju šokējošu statistiku – toreiz 35% respondentu atzina, ka ir spiesti ņemt patēriņa kredītu, jo ar algu nav iespējams segt visus ikmēneša izdevumus. 2012. gadā tādu bija jau 24.6%. Secinājums ir viennozīmīgs: mājāsaimniecību finansiālā situācija kopumā uzlabojas, tomēr vēl joprojām ir iedzīvotāji, kuri izjūt grūtības segt ikmēneša izdevumus.”

Šogad Gudriem.lv papildus skaidroja, cik lielā mērā iedzīvotāji izprot dažādos kreditēšanas veidus un atšķirības starp tiem. Aptaujas rezultāti parāda, ka, neraugoties uz dažādu kredītu veidu pieejamību, sabiedrībā joprojām valda daudz mītu par kreditēšanas pakalpojumiem. Piemēram, atbildot uz jautājumiem par ātro kredītu raksturīgākajām īpašībām, 11.1% respondentu, kā gavenu iezīmi ir norādījuši to, ka

minētā kredīta procenti var augt nebeidzami ilgi. Tāds pats respondentu skaits uzskata, ka ātrā kredīta noformēšanai nav nepieciešami regulāri ienākumi. Ne mazums neskaidrību uzrādīja respondentu atbildes par patēriņa kredītu un kredītliniju. 12.3% respondentu uzskata, ka patēriņa kredītam raksturīgas augstas procentu likmes, savukārt 4% aptaujāto nezina ar ko atšķiras patēriņa kredīts no kredītlinijas.

“Mītiem visvairāk apvīts ir ātro kredītu pakalpojums - komentē Kristīne Gema. - Ātro kredītu kompānijas neizsniedz aizdevumus iedzīvotājiem ar sliktu kredītvēsturi un bez regulāriem ienākumiem - būtībā tā ir pamata prasība, lai ātro kredītu kompānijas sāktu izskatīt aizdevuma pieteikumu. Vēl viens mīts – augstas procentu likmes patēriņa kredītiem. Patiesībā šis kredīta veids piedāvā daudz zemākas likmes, nekā ātrie kredīti. Lielas neskaidrības iedzīvotāju vidū ir arī par to, kādas ir kredītlinijas īpašības. Savā ziņā tas nepārsteiz, jo kredītlinija ir salīdzinoši jauns pakalpojums Latvijas kredītpakalpojumu tirgū.

Kopumā aptauja parāda, ka lielākā daļa kredītņēmēju labi orientējas tikai tajos kreditēšanas pakalpojumos, kurus paši ir izmantojuši – tā uzskata 37.7% aptaujāto. 24.1% respondentu atzīst, ka trūkst precīzas informācijas par dažādu kreditēšanas veidu atšķirībām, savukārt 22.1% aptaujas dalībnieku norāda, ka viņiem nav skaidra priekšstata, ar ko atšķiras dažādi kredītu veidi. Tikai 7.8% no aptaujas dalībniekiem pozitīvi novērtējuši sabiedrības informētību par kreditēšanas pakalpojumiem un tās izpratni par atšķirībām dažādu kredītu veidu starpā.

Noslēgumā ieskats iedzīvotāju attieksmē pret reklāmu, ar kuras palīdzību kreditēšanas kompānijas informē par saviem pakalpojumiem un piesaista klientus. Kopumā 90% respondentu norādījuši, ka ir redzējuši kredītkompāniju reklāmas masu medijos. Vairāk nekā puse respondentu – 50.6% uzskata, ka kreditēšanas pakalpojumu reklāmas bieži vien pilnībā nesniedz visu informāciju par konkrēto pakalpojuma veidu un tā nosacījumiem, vai arī reklāma tiek interpretēta nepareizi.

“Daudzi no aptaujātajiem ir atbildējuši, ka viņiem bieži nākas meklēt papildus informāciju par kreditēšanas pakalpojumiem, jo reklāmā netiek pieminētas būtiskas nianšes vai arī reklāma tiek pasniegta pārāk vienkāršotā veidā – saka Kristīne Gema. – Tajā pašā laikā, 37% respondentu ir apmierināti ar patēriņa kreditēšanas pakalpojumu reklāmu. Mēs redzam, ka kreditēšanas pakalpojumi Latvijā vēl joprojām ir pieprasīti, taču ir jāstrādā, lai paaugstinātu izpratni par finansu pakalpojumiem.”

*Gudriem.lv aptauja tika veikta laika periodā no 2017.gada 3.februāra līdz 13.februārim un tajā piedalījās 1489 cilvēki.